

Isak Svanströms skildring av sitt liv nedtecknad av hans son Robert 1862

(texten med nutida stavning och några förkortningar, redigerad av Georg Luther)

År 1844 började jag fundera på Skatan som då var kronohemman med en gammal stuga som blott hade små gluggar till fönster. Skog växte på ängarna och åkrarna voro blott några små plättar i backarna. Jag började en process med (ägaren av rusthållet Backmans i Nordsjö, assessorn Anders Johan) Chydenius, som räckte i 4 år, då jag slutligen vann för Lindblad och immissionsbrev därpå (utfärdades) den 6 juni 1848. Därefter köptes den till skatte för 5 rubel och jag köpte den av Lindblad för 250 rubel.

Processkostnaderna stego till omkring 350 rubel. (Kronobonden på Skata Johan Hansson dog 1813. Hans son Karl Lindblad, f. 1795, var husbonde till 1830-talet och kallas sedan i kyrkboken "felaktig", d.v.s. han blev invalid. När han tydligen inte längre kunde sköta hemmanet kom Henrik Lassenius - som 1835 hade förlorat sin fädernegård Lassas i Tali - som "förvaltare" till Skata och bodde där med sin familj till 1848. Karl Lindblads son, bleckslagargesällen Karl Fredrik Lindblad "skatteköpte" då Skata - d.v.s. som formell husbonde köpte han av kronan äganderätten till jorden - varefter han omedelbart sålde Skata till Isak Svanström).

1848 tog jag Adler hit till arrendator på 5 år, men som han vanhävdade det, varunder han dock enligt kontrakt byggde upp boningsstugan och upptimrade ladugårdsbyggnaden, flyttade jag hit om hösten 1852 först på udden och reparerade upp dem. Om våren skilde jag Adler härifrån och flyttade själv hit upp. (Torparsonen från Marudd i Botby Samuel Adler, f. 1821, bodde enligt kyrkboken som arrendator på Skata 1849 - 54). Under första året förfärdigade jag fähuset och stallet och uppförde ny badstuga med brännhus samt smedja. Åkrarne upparbetade Adler ändå något, dock skördade jag här första året endast 12 tunnor råg efter Adler och 60 tunnor potäter efter 8 tunnors utsäde av eget.

1856 byggdes ny källare och 1862 ny ria. Då jag kom hit fanns här omkring 7 tunnland åker och nu efter 10 års vistelse är här i det närmaste dubbelt så mycket. Första åren fick jag blott omkring 25 korgar dåligt hö, (men) 1860 skördade jag 33 tunnor råg, 150 tunnor potäter, 5 tunnor havre och 5 tunnor korn samt 80 korgar hö, inberäknat 20 korgar timotej."